

„Rettenetes, fenséges, életbe vágóan fontos. És bátor.”

– LIRE –

TÚL A FEKETÉN

fine
selection

CLAIRE CASTILLON

CLAIRE CASTILLON

TÚL
A
FEKETÉN

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2024

FEKETEDOBOZ: elsősorban repülőgépeken használatos adatrögzítő berendezés.

„Olyan vagy, mint egy elveszett feketedoboz – mondja anya. – Nem lehet hozzád férni, Lili. Mindig kitérsz. Valami baj van, mondd? Gonoszkodtak veled? Tudok segíteni? Elvigyelek kocsival a suliba?”

Outrenoir. Feketén túli. Festészet. Pierre Soulages. Művtörténetóra Peynat tanárnővel a 2B teremben. Koncentrálj, Lili. Nem, ne az órára, hanem a megoldásra. Meg kell találni a megoldást. Mindig van menekülőút.

Az anyukák tudják, úgy nagyjából. Ösztönösen rájönnek. Nagyjából. Az enyém is tudja, hogy a lányában valami elromlott. Bizonyára azt hiszi, hogy ATA miatt van, így emlegetjük magunk között apát. A Távozó Apa. De nem, ATA már oké. Már túltettem magam rajta.

Tizenöt éves vagyok. Ma reggel anya azzal állt elő, hogy egyik hétvégén ugorjunk el a tengerhez. Kutyáról is beszélt, hogy például

kutyánk is lehetne, persze nem túl nagy, csak egy két egyedül élő nőnek való helyes kis kutyuli, így viccelődött, mielőtt bejelentette volna, hogy a mi kis édeskettesünk hamarosan bővülni fog.

Fáj a könyököm, a bokám, a csuklóm, a térdem, az állkapcsom, a nyakam és a derekam. Amikor egy helyben állok, és semmilyen testrészemet nem hajlítom be, úgy érzem, mintha ismeretlen ízületeim sajognának.

„Olyan rosszul festesz, Lilikém – folytatta anya –, tényleg nem akarsz elmenni fodrászhoz? És egy fiatal lánynak a körmeire is oda kellene figyelnie, Lilikém, vedd elő újra a keserű körömlakkod. Fura ez a kamaszkor, azt érzed, ugye? Mostanában kicsit megcibál, igaz? Megértelek... Ez természetes. Ha akarod, tanítás után felveszlek a sulinál, és elmegyünk vásárolni. Szükséged van pár új holmira. Nem unod még a kertész nadrágokat, Lilikém? Nyáron még hagyján, de télen... Nem szeretnél valami mást, valami kicsit nőiesebbet hordani? A múltkor egy csinos magas derekú nadrágot láttam Émilie-n, te is kaphatnál egy ugyanolyat. Kérdezd meg tőle, hol vette.”

Outrenoir. Feketén túli. A megjelenő fénnel, magyarul Peynat tanárnő, mivel Soulages-nál, az anyagok miatt, az anyagok játéka, a fény, visszatükröződés. Aranyozott. Az árnyék. Képtelen vagyok jégetelni, csak minden második szó jut el a fülemig.

„És valamit mondanom is kell neked – tette hozzá anya ma reggel, miközben maga mellé ültetett, és felém nyújtotta a vajás kenyeret. – Mondjो valószínűleg ideköltözik hozzánk... Végül neked volt igazad. Emlékszel, mit mondtál a nyolcéves születésnapodon

az Eurodisney-ben? Emlékszel, mit kérdeztél akkor tőlünk? Tudod, hogy Mondjo meg én... Lilikém?”

Outrenoir, feketén túli fekete. Az anyagokból sugárzó fény nélkül.

AZ ELEJÉN HÉTÉVES VAGYOK. ANYA MOSOLYOG. Már azelőtt, hogy Georges megérkezne. Jön Georges, anya mosolyog. Már a megérkezése előtt. Igen. Így van. Mosoly. Csend. Csengetés. Nem is kell mondania, hogy jön. Tudom. Mosoly. Hallom. Csend. Csengetés. Látom. Nevetés. Aztán vidám pajtáság, anya használja ezt a szót, mikor a nyolcéves születésnapomon az Eurodisney-ben, ahova Georges is velünk jött, a kísértetkastélyban megkérdezem tőlük, szerelmesek-e egymásba, vagy egyszer azok lesznek-e. *Kár*; gondolom, mikor anya elneveti magát, és elmagyarázza, hogy ők inkább olyanok, mint a testvérek. Éltre szóló barátság az övék. Akkoriban Georges kedvemre való mostohaapa lett volna. Vicces volt, kedves, türelmes. És legfőképpen anya felszabadult volt mellette, kicsit olyan, mint ha apa sose ment volna el. Ezért úgy teszek, mint ő, én is Mondjónak hívom.

Mikor apa távozik, anyám egy olyan csávó karjaiba veti magát, aki minden mondatát azzal kezdi, „ha ezen a hétvégén nem nálad lenne a lányod, akkor”. De anya hajthatatlan. A hétvégén nála vagyok, ez nem képezheti vita tárgyát. Egyébként minden hétvégén

nála vagyok, apa ugyanis nem akárhova távozott ám, hanem egyenesen A-ME-RI-KÁ-BA! Mikor bejelenti nekem, hova készül, csillagok ragyognak a szemében. A Titanic, az Atlanti-óceánt átevező Gérard d'Aboville meg az azt alig három óra alatt keresztülrepülő szupersonikus Concorde, mindez mintha ott villogna a Berkeley-logós baseballsapkáján, amit le sem vesz a fejéről. Apa valóra váltja az álmát. A nagy átkelést. Totál be van zsongva. Az elutazása napján kapok tőle egy ébresztőórát, ami a kinti idejét mutatja, „azért, hogy mindig együtt legyünk”. „Párizsban reggel nyolc, irány a sulis, Atlantában hajnali kettő, apa még durmol.” Úgy volt, hogy nyárra küld nekem repülőjegyet, de aztán túl sok lett kinn a kiadása. Azóta is ő jön néha Franciaországba. Kávézókban találkozunk, gyümölcslevet iszunk, olykor *thank you*-t mond a pincérnek, mert amerikaivá vált. Ezen elviccelődik, aztán az órájára pillant, ami akkor is azt az időt mutatja, amit a vekkerem, mikor Franciaországban van. Már is eltelt egy óra, szól, hogy tegyem el a szörpkeverő pálcikát. Ugyanis gyűjtöttem, mikor kicsi voltam. Amerikából is szokott küldeni nekem. Egy cipősdobozban tartom őket, amire ráírtam: KEVERŐPÁLCIKÁK APÁTÓL. Mikor majd összegyűlik száz, visszajön.

Anya nagyon magányos, mikor apa elmegy. De sírni nem tud, legalábbis előttem nem. Van egy rituálénk, a „csitt”, ez kettőnk közös pillanata. Szorosan összelelkezünk, és abban reménykedünk, hogy nyílik az ajtó, és apa újra elfoglalja a helyét nálunk, de ezt nem mondjuk ki. Anya még időben félbeszakítja a csittet, mielőtt a szavak ki találnának buggyanni, nem hagyja, hogy ránk telepedjen a mélabú. Hogy feldobja a hangulatot, gyakran áll elő azzal, hogy csapjunk filmnézős estét, vagy vacsizzunk a szőnyegen. Ilyenkor az én feladatom kiválasztani és a padlóra teríteni egy asztalterítőt, és oda pakoljuk ki a kaját. Vacsora közben unózunk vagy a Harry Potter Dobble-lal

játszunk. És „társalgunk”. Mi a legszebb emléked, Lilikém? És neked, anya, mi a legőrültebb álmod? Anya, te hazudtál már? Ha állattá változhatnál, mi lennél szívesebben, Lilikém, madár vagy hal?

Igen, anyának hiányzik apa, de velem más a helyzet. Nekem ott van társnak a harag. Meg aztán, jól elvagyunk mi ketten anyával, legalább megszabadultunk apa torokköszörülésétől, mikor az itteni életének a vége felé Kate vacsora közben hívta telefonon, és ő úgy vette fel, mintha egy pácienshez beszélne, aztán felállt az asztaltól, és átment egy másik helyiségbe, hogy a fülünktől távol cseveghessen, aztán meg elhúzzon itthonról egy „sürgős eset” miatt. Csakhogy apa bőrgyógyász. Szóval tényleg hülyének nézte anyát. „Ne pazarold a szíved méltatlanra – tanácsolta nekem nemrég anya. – Őrizd meg gondosan valaki olyannak, aki ugyanolyan jó, mint te.” Aztán tudni akarta, miért nem megyek el Émilie bulijára. Csitttel válaszoltam. Ilyen esetekben, ahogy annak idején én tiszteletben tartottam, hogy hallgat apa távozásáról, ő is tiszteletben tartja, ha nekem nincs kedvem beszélni valamiről. Próbaképpen megereszt ugyan egy-két „mégis miért”-et, de én kitérek a válasz elől. Octave ott lesz? – kérdezi. Igen, nem, talán. A-ME-RI-KA. Ez nálam egy furcsa eltávolodás-érzést jelent. Octave-val vége. Amúgy soha el se kezdődött. De csitt.

KICSIVEL HÉTÉVES MÚLTAM, Georges pedig negyvenkettő, mikor újra elfoglalja anya mellett a lelki társ helyét. Ez is anya kifejezése, azt is elmagyarázza, hogy kell érteni. Apa előtt Mondjo volt a legeslegjobb barátja, és most, hogy apa elment, magától értetődően újra azzá vált. Apa nem kedvelte Mondjót, ezért az együttélésük tizenkét éve alatt nem túl gyakran hívták meg. Amikor mégis, mindig más barátnővel érkezett, és anya – apa és az aktuális barátnő ellenére – szerette kimutatni, hogy ők ketten örökös barátok. Hegymászásról beszélt, régi hétvégi kiruccanásokról, sátorban töltött éjszakákról.

Mivel apa szédült a magasban, anyának fel kellett hagynia a hegy-mászással. Mikor egyedül marad, és újra elkezdhetne mászni Mondjójával, már úgy érzi, túlságosan be van rozsdásodva. Engem viszont beírat a Koalákhoz, először csak szerdára, aztán már szombatra is, mert Mondjo azt mondja, ügyes vagyok. Rögtön át is tesz egy másik csoportba, a Mikrobákhoz. Büszke vagyok. Mondjo a falmászó klubban is Mondjónak szólíttatja magát.

Nyolc és fél éves vagyok. Apa Amerikába távozott. Anya továbbra sem sír. Mondjo sokszor nálunk alszik. Anyával megvacsoráznak, aztán Mondjo itt marad, és a kanapén alszik, vagy azért, mert ivott, és nem vezethet, vagy azért, mert tőlünk gyorsabban beér a klubjába. Egy Pálmafák nevű edzőtermet és mászófalat működtet. Amióta saját maga főnöke, jól érzi magát. Néha filmet nézünk. Mondjo szereti a gyerekfilmeket. Egyszer elmondja nekem, hogy gyakran néz rajzfilmeket az ágyban a barátnőivel. De ez nagyoknak való titok. Nem kérdezősködöm. Azon viszont eltűnődöm, ha apa és anya megnézték volna a *Gógyi felügyelőt*, esetleg rájönnek, hogyan maradjanak együtt? Anya örül, hogy egy férfi is jelen van az életemben. Mondjo könyveket hoz ajándékba, egy nap pedig sminket. Epres szájfényt. „Ne aggódj, a legátlátszóbbat vettem”, mentegetőzik anyának, aki nem akarja, hogy huszonöt éves korom előtt rúzsozzam a szám. Mondjo rám kacsint. Anya azt mondja, „ti csak ne konspiráljatok a hátam mögött”. A szájfényt berakom abba a flitteres kis táskába, amit a legutóbb kaptam Mondjótól. Elhalmoz ajándékokkal, nagyon élvezem.

Amikor anyának meg kell műteni a térdét, megkéri nagyit, hogy jöjjön el vigyázni rám, de túl későn szól neki, nem törte el időben a térdét, nagy szereti jó előre tudni a dolgokat, ezért aztán Mondjo jön vigyázni rám. Megígéri, hogy minden este mekis kaját eszünk, vagy kínait vagy spagettit, és megnézzük *A nagy átverést* Louis de Funès-szel. Tudni akarja, hogy szeretem-e a kólát, a pillecukrot, a csokit, és azt is, hogy szeretem-e a guzguzt. Nem tudom, mi az. A guzguz a hát cirógatása a köröm hegyével. Látni szeretném, mire a térdemen megmutatja. A belső oldalán. Ettől mintha feljebb is éreznék valamit, de ezt inkább nem mondom el neki.

Szabad az ágyában aludnom. Párnacsatázunk. Nagyon jókedvű vagyok, többször is legszívesebben apának szólítanám. Van egy új apukám, aki sokkal kevésbé amerikai, mint a másik, viszont sokkal jobban számíthatok rá. Reggelente időben ébreszt, palacsintát süt nekem, elvisz az iskolába. A többiek valószínűleg azt gondolják, hogy ő az apám, és én büszke vagyok erre.

Mikor anya kijön a kórházból, mankóval jár, ezért Mondjo sokat segít nekünk. Bevásárol, cipeli a szatyrokat. Csengetés. Nevetés. Egykettőre talpra állítja anyát. Egyik este apa hív, és mikor elmondom neki, hogy Mondjo van nálunk, felnevet: „Á, szóval újra kinőtt a szemölcs!” Nem mondom el anyának, nem akarom elszomorítani. Furának találok, hogy apa „szemölcs”-nek nevezte Mondjót. Meg is akarom tőle kérdezni, miért. Ha legközelebb hív, majd rákérdezek. Egyébként meg jogom van szeretni Mondjót: nem elég, hogy apa lelépett, még féltékeny is. Nyilván zavarja, hogy nem unatkozunk nélküle. A következő alkalommal leparazitazza a telefonban. Akkor viszont tényleg megkérdezem, miért mondja rá, hogy szemölcs, meg hogy parazita? Azt feleli, hogy nem szereti Mondjót. „Hamis, mint a hátráló számár.” Akkor elkezdjük a mi *expression game*-ünket játszani. Minél gyorsabban újabb kifejezéseket kell találnom, amik ugyanazt jelentik: Hamis, mint a kék zöldbab? Hamis, mint az ordibáló ponty? Hamis, mint a fekete nap? Apa nevet. Mindig így tesz, mikor ideje letennünk. Végső gong gyanánt egy nagy nevetés. Hamis, mint a túl harsányan kacagó apa.

Eleinte heti egyszer, szerdán járok falmászásra, aztán már kétszer, mert szombaton is. Nagyon jó érzés, hogy én vagyok a kedvenc. Mondjo gyakran sertepertél körülöttem, segít kinyitni az öltöző ajtaját, felvenni a mászócipőmet, a beülőmet. A hevedernél fogva

felelem, hogy ellenőrizze, jól be van-e csatolva. Szeretem, mikor így elszakít a földtől. Majdnem ugyanolyan hangosan tudok ilyenkor nevetni, mint apa, mikor erőlteti. Néha az ujját a biztosító hevederbe akasztva Mondjo magához húz. Mikor egészen közel vagyunk egymáshoz, egy puszit ad a homlokomra. „Finom illatod van.” Jól haladok, azzal nyaggatom anyát, hadd járjak hetente háromszor, de a sulis miatt nem engedi. Mondjo győzködi, erre beleegyezik. Péntek esténként csatlakozom a legkisebb Koalákhoz. Én leszek számukra a példakép, magyarázza Mondjo. Nyolc és fél éves vagyok, és hegymászó szeretnék lenni.

TIZENÖT ÉVES VAGYOK. MONDJO. MONDJO ÉS ANYA. Igen, Lili, Mondjo és anya egymásba szerettek. Mondjo ezentúl minden nap nálunk lesz, egyébként már ma este velünk vacsorázik, hogy ezt megünnepeljük. „Mindenképpen azt szeretném, hogy veled együtt tegyük hivatalossá a dolgot, úgyhogy csapunk egy nagy bulit”, közölte anya. Vége az anya-Lili szőnyegen piknikezéseknek. Vége az anya-Lili filmnézős vacsoráknak. Mondjo éjjel-nappal nálunk lesz. Fél ötkor fejeződnek be az óráim, ki segíthet nekem? Segíthet valaki? Émilie felé nézek, aki Tomot nézi. Állítólag a srác ebédszünetben mondani akar neki „valamit”. Émilie teljesen rá van pörögve. Megkérdezte, mit gondolok róla. Mivel nem feleltem, megjegyezte, hogy mostanában önző vagyok, és nem túl jó fej. Ha lehunyom a szemem, hogy pihentessem a szempillám ízületeit, a szíveméi kezdenek sajogni, mint rosszul beállított kétszárnyú szelepek. Minden egyes lélegzetvétel a húsomba mar.

Elmondani anyának. Ma este elmondani neki. Azt mondani, „nem, anya, semmi legging, semmi miniszoknya vagy csini naci, hanem vas kezeslábas lakatokkal, hogy Mondjo soha többé ne tudja

lehúzni. Nem, anya, semmi helyes kis top, amitől Mondjo azt kezdi hajtogatni, Anna-Anna-Anna. Nem, anya, semmi kivágott puha pulcsi, semmi harisnyanadrág a bulikra, semmi nőies melltartó a sportmelltartóim helyett. Nem, anya, semmi csajos bevásárlás, hanem irány a rendőrség, gyere velem, anya, meg fogod érteni.”

Vagy sírva fakadok.

Vagy elmondom apának. Telefonálok neki. Itt délután négy, ott délelőtt tíz. Halló, apa, uff, már fenn vagy, figyelj, és csinálj valamit: Mondjo nyolcéves korom óta guzguzol, csakhogy most meg anyával jár, és ide fog költözni hozzánk. El tudnál jönni, és kicsit rendet vágni ebben az egészben?

Nem, apának nem.

Anyának kell elmondani.

Vagy az iskolaigazgatónak. Monsieur Drouillonnak. Monsieur Drouillon, az a helyzet, hogy nyolcéves korom óta guzguzolok Mondjóval. Bevallom, eleinte szerettem a guzguzt. De a múltkor megláttam, hogy Evával is guzguzol. Azt hittem, hogy csak velem. Eva kirohant az öltözőből. Tizenhárom éves. Én tizenöt. Túl öreg vagyok már neki? De nem, az nem lehet. Hiszen most anyával van együtt. Anya pedig negyvennégy éves. Szóval ma este ott lesz nálunk, oda-költözik hozzánk. Hármasban fogunk élni. Mondjo. Anya. Én. A fejemben kása van. Trutyi. Amúgy is állandóan hányok.

Monsieur Drouillon?

Vagy inkább Madame Liotának, a sulis védőnőnek mondom el, akinek az a szavajárása: „Nicsak, miből lesz a cserebogár!” Ez amúgy Mondjo mondata, bizonyos személyekre tartogatja. A védőnő ajtaján az a felirat áll, hogy „Kopogjatok be, én mindig itt vagyok”. Szóval elmehetek, bekopoghatok, és mindent elmondhatok Madame Liotának. De mi lesz, ha anyát letartóztatják szülői kötelesség nem

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

teljesítése miatt? Ha nem hisz nekem a rendőrség? Ha anyát börtönbe zárják?

Émilie-nek kell elmondani, a legjobb barátnőmnek. Az örökös barátnőmnek. De ő meg azt kérdezi majd, miért vártam öt évet, hogy bevalljam, én feküdtem le előbb valakivel. És furán jönne ki, ha pont aznap közölném vele, mikor Tom randira hívta. Azt fogja hinni, azért csinálom, hogy ne tudja magát teljesen beleengedni a dologba. Holott én csak azt szeretném, ha sulis után elmehetnék hozzájuk, elbújhatnék a szobájában a szülei tudta nélkül. A barátnőm szobájának menedékében akarok aludni.

Elmondani anyának. De hogyan? Anya, tévedsz. Nem szabad ebbe belemennem, anya. Mondjával mi már együtt vagyunk, nem nyúlhatod le a barátomat. Nem feküdhetünk le mind a ketten ugyanazzal a férfival. Anya, fel tudod fogni, mit teszel velem? Össze fogunk házasodni, mikor nagy leszek, Mondj megígérte. De ha te is itt vagy, anya, akkor mit csinálunk?

Elmondani Peynat tanárnőnek. „Alice, te ábrándozol? Ismételd el, amit az imént mondtam. Figyelsz, vagy máson jár az eszed? Óra után szeretnék veled beszélni, nem tetszik nekem, ahogy mostanában viselkedsz.”

Mondjóra gondolok, arra, mikor szavakat mond nekem. Az nem művészettörténet.